

საქართველოს გაეროს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-1150

27/07/2021

ქ. თბილისი

ქ. თბილისში შპს „კავკას მეტალის“ ლითონის ცხელი მოთუთიების (დამცავი ლითონის ფენით დაფარვა) საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „კავკას მეტალის“ (ს/ნ 205282308) მიერ წარმოდგენილია ლითონის ცხელი მოთუთიების (დამცავი ლითონის ფენით დაფარვა) საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონმდებლობით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა, დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ კანონმდებლობით დადგენილი წესით ინფორმაციის გავრცელება, მათ შორის ინფორმაციის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, კრწანისის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიში მომზადებულია შპს „მაგმას“ მიერ.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-9 მუხლის შესაბამისად, სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, შპს „კავკას მეტალის“ მიერ წარმოდგენილი იყო აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სკოპინგის პროცედურის შესაბამისად განსაზღვრული იქნა გზშ-ისთვის მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და ამ ინფორმაციის გზშ-ის ანგარიშში ასახვის საშუალებები (სკოპინგის დასკვნა N47; 28.05.2020).

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. თბილისში, რუსთავის გზატკეცილის N36-ში, შპს „კავკას მეტალის“ საკუთრებაში არსებულ 2,25 ჰა ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 01.18.12.010.081). ტერიტორიაზე ფუნქციონირებდა „პატონის სახელობის ლითონების შედუღების ქარხანა“ და წარმოადგენს საწარმოო ზონას. საპროექტო ტერიტორიას ერთი მხრიდან ესაზღვრება შპს „მონოლითის“ ლითონის არმირების, გლინულისა და არმატურის ნაკეთობების დამზადების საწარმო, აღმოსავლეთიდან არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთი. ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან, დაახლოებით 150 მეტრში მიედინება მდ. მტკვარი. საწარმოო შენობიდან უახლოესი მოსახლე დაშორებულია 40 მეტრით.

წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში განხილულია არაქმედების (ე.წ. ნულოვანი), საწარმოს განთავსების, ტექნოლოგიური და მწარმოებლურობის შემცირება-გაზრდის ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის დადებითი მხარეები, მათ შორის, მიწის დანიშნულება, მდგრადი საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები, გზატკეცილთან და ნედლეულის მიმწოდებელ საწარმოებთან სიახლოვე, წარმოებისთვის საჭირო კომუნიკაციების არსებობა, საავტომობილო და სარკინიგზო გზები. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაცია არ ითვალისწინებს ახალი ტერიტორიის ათვისებას და ლანდშაფტებზე ზემოქმედებას,

შესაბამისად, შერჩეული იქნა აღნიშნული ალტერნატივა. წარმოების დადებით მხარედ განხილულია ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში დაგეგმილია წელიწადში 12 000 ტონა 1-4 მმ-მდე დიამეტრის, დაბალნახშირბადიანი ფოლადის მავთულის თუთიის დამცავი ფენით დაფარვა, დღის განმავლობაში 40 ტონა. აღნიშნული წარმოებისათვის საჭირო ძირითადი ნედლეულის მაქსიმალური რაოდენობაა: დაბალნახშირბადიანი ფოლადის გლინულა-12 000 ტ/წელ, თუთია-380 ტ/წელ, ფოსფორმჟავა-25 ტ/წელ. საწარმო იმუშავებს წელიწადში 300 დღე, 24 საათიანი სამუშაო რეჟიმით. საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე დასაქმებული იქნება 35 ადამიანი. დაბალნახშირბადიანი ფოლადის გლინულის მიღება გათვალისწინებულია მეტალურგიული საწარმოებიდან სარკინიგზო ან/და საავტომობილო ტრანსპორტის მეშვეობით. თუთიის შემენა მოხდება უკრაინაში, რომელიც განთავსდება საწარმოს ტერიტორიაზე გამოყოფილ საწყობში. ფოსფორმჟავას საწარმოს ტერიტორიაზე მიღება გათვალისწინებულია სპეციალური ცისტერნებით და განთავსება საწარმოს ტერიტორიაზე, იზოლირებულ საწყობში, ჰერმეტიკულ ჭურჭელში.

როგორც უკვე აღინიშნა, საპროექტო საწარმო განთავსებულია სამრეწველო ზონაში და შესაბამისად, როგორც საწარმოს ასევე მიმდებარე ტერიტორიები მთლიანად ათვისებულია. საწარმოს ტექნოლოგიური მოწყობილობები განთავსდება გადახურულ, რკინაბეტონის შენობაში, რომელიც დაყოფილი იქნება სამ უბნად: I უბანი - სადაც განთავსდება ოფისი, დამხმარე სათავსები და საწყობი; II უბანი - საწარმოო უბანი, სადაც გათვალისწინებულია ნახშირბადიანი ფოლადის მავთულის ფორმირება და გაჭიმვის მეთოდით მავთულის დაკალიბრება; III უბანი - საწარმოო უბანი, სადაც მოხდება მავთულის თუთიის დამცავი ფენით დაფარვა.

საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესი იწყება ფოლადის გლინულის მიწოდებით გაჭიმვის მეთოდით დაწვრილების და დაკალიბრების ორ ხაზზე. დაწვრილებული, საჭირო დიამეტრზე დაკალიბრებული და შესაბამის დოლზე დახვეული მავთულის ნაწილი გადაიტანება მზა პროდუქციის საწყობში, საიდანაც ხდება მისი რეალიზაცია, ნაწილი მიეწოდება ცხელი მოთუთიების ხაზს.

საჭირო დიამეტრზე დაკალიბრებული მავთულის მისაღებად კოჭა მაგრდება მბრუნავ საკიდზე და გლინულის მეორე ბოლო მიეწოდება დაწვრილების დანადგარს, სადაც მავთული გაივლის დამკალიბრებელ, მრგვალი კვეთის ჭვრეტში (თვალაკში). თვალაკში გავლისას მავთული წვრილდება, იღებს მის შესაბამის დიამეტრს და იზრდება სიგრძეში. გაჭიმვა/დაწვრილების შემდეგ მავთული ეხვევა დოლზე (კოჭაზე), საიდანაც მავთული თანმიმდევრულად მიეწოდება მეორე, მესამე და შემდგომ თვალაკს. გაჭიმვა/დაწვრილების საფეხურების რაოდენობა დამოკიდებულია მავთულის მოთხოვნილ დიამეტრზე. სასურველი კვეთის მიღების შემდეგ მავთული იხვევა კოჭაზე და მზადაა მოსათუთიებლად.

დაკალიბრებული მავთულის ხეიბი, ხიდურა ამწის ან დამტვირთველის მეშვეობით მაგრდება FB 800 ტიპის, ზევით-ქვევით მერხვე კოჭაზე, მავთულის ბოლოები მაგრდება ტექნოლოგიური ხაზის ბოლოს ამოსახვევ კოჭაზე, რომლებიც უზრუნველყოფს მავთულის გატარებას ხაზის მთელ სიგრძეზე, სათანადო სიჩქარით. თავდაპირველად მავთული ეშვება 50–60°C ტემპერატურამდე გამთბარ, 8–10% კონცენტრაციის, სუსტი ფოსფორმჟავით ავსებულ აბაზანაში, სადაც ხდება მისი რეცხვა მაღალი სიხშირით მერხვეი ფირფიტით წარმოქმნილი მძლავრი ულტრაბგერის საშუალებით. აღნიშნული პროცესი იწვევს კავიტაციას, რა დროსაც სითხეში წარმოიქმნება მცირე ზომის ბუშტუკები, რომლებიც იზრდება და სკდება, შედეგად, მათში დაგროვილი ენერჯის საშუალებით ეფექტურად ხდება მავთულის ზედაპირიდან დამაბინძურებლების მოცილება (ახლერვა). აღნიშნულ ულტრაბგერით სისტემაში გამწმენდ

საშუალებად გამოყენებულია ფოსფორმჟავას 8-10%-იანი კონცენტრაციის ხსნარი. როდესაც სითხეში რკინის შემცველობა 50 გრ/ლ-ს გადააჭარბებს, ხდება მისი აღდგენა. გარდა ამისა, ფოსფორმჟავის ხსნარში გავლის შემდგომ მავთულის ზედაპირზე ჩნდება ანტიკოროზიული დამცავი აპკი, რასაც ფოსფატაცია ეწოდება.

სრულად გარეცხვისათვის (გასუფთავებისათვის) მავთულები გადიან ოთხსაფეხურიან რეცხვას, მათ შორის, ბოლო საფეხურია ცხელი წყლით რეცხვა. აღნიშნულ პროცესში გამოყენებული წყალი იწმინდება (იფილტრება) და ჩაედინება შესაბამის ავზში, საიდანაც საჭიროებისამებრ, ბრუნდება ოთხსაფეხურიანი რეცხვის სისტემაში.

გარეცხილი მავთული ისევ გაივლის ჰაერით შრობის სისტემაში და შედის 440°C-460°C- მდე გახურებულ, ცხელი მოთუთიების ღუმელში, ხურდება და ჩაეშვება თუთიის ნადნობით სავსე, მოთუთიების ავზში, რა დროსაც ხდება მისი თუთიის ფენით დაფარვა. აღნიშნული პროცესის შემდეგ, მავთული გაცივების მიზნით გაივლის წყლის ავზს, ორი მიმღები მექანიზმის მეშვეობით ამოიხვევა კოჭებზე და გადაიტანება მზა პროდუქციის საწყობში, რომელიც წარმოადგენს კაპიტალურ, გადახურულ მობეტონებულ შენობას. საწარმოო პროცესში გათვალისწინებულ ყველა დანადგარში „სათბობად“ გამოიყენება ელექტროენერგია.

საწარმოო პროცესში გამოიყენება შემდეგი ტექნოლოგიური დანადგარები და მოწყობილობები: ხიდურა ამწე, ფოსფატაციის ხსნარის აუზი, წყლის ავზები, თერთმეტდოლიანი და რვადოლიანი მანქანები, ულტრაბგერითი გასუფთავების დანადგარი, ოთხჯერადი რეცხვის დანადგარი, ცხელი მოთუთიების ღუმელი, საკუთარი მოთუთიების აუზით, DLS500 და DLS600 მავთულიანი მიმღები დანადგარები, მავთულის გამჭიმ-დამაკალიბრებელი მანქანა, ტრანსფორმატორი და ორი სატვირთო ავტომობილი.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ადგილი აქვს საწარმოს უბნებზე მავნე ნივთიერებათა წარმოქმნას და გაფრქვევას ატმოსფერულ ჰაერში. გზმ-ის ანგარიშსა და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში იდენტიფიცირებულია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. საპროექტო ტერიტორიაზე იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის 2 წყარო. ობიექტის ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა თუთიის ოქსიდი და ფოსფორმჟავა. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიში შესრულდა საწარმოს მაქსიმალური დატვირთვის პირობებისთვის და განხორციელდა საწარმოდან 100 და 40 მეტრის რადიუსზე. დადგინდა, რომ ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობას ობიექტიდან უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან მიმართებით და შესაბამისად, არც 500 მ-იანი რადიუსის საზღვარზე. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევებად. საწარმოს პერსონალის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით, გათვალისწინებულია საწარმოს აღჭურვა გამწოვი ვენტილაციის სისტემით და 7 მეტრის სიმაღლის გამფრქვევი მილით.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული დანადგარებიდან მოსალოდნელია ხმაურის გავრცელება, კერძოდ საწარმოში ხმაურის გავრცელების ძირითად წყაროებს წარმოადგენს ორი დანადგარი და მათი მბრუნავი დოლები. ხმაური ასევე შესაძლებელია გამოიწვიოს ნედლეულის შემოზიდვა-დასაწყობებამ და აღნიშნული პროცესის დროს ავტოტრანსპორტის მუშაობამ. გზმ-ის ეტაპზე შესრულებული გაანგარიშების

მიხედვით დადგინდა, რომ საწარმოო ობიექტისგან მოსალოდნელი ხმაური არ აღემატება დასაშვებ ნორმებს უახლოეს მოსახლესთან, რადგან ხმაურის გამომწვევი დანადგარები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ხმაურით გამოწვეულ ზემოქმედებას. გზშ-ის ანგარიშში ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედების შემცირების მიზნით, განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის გათვალისწინებულია ღამის საათებში სატრანსპორტო ოპერაციების შეზღუდვა, საწარმოში არსებული დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა და სხვა.

საწარმოში წყლის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო, ტექნიკური და სახანძრო დანიშნულებით. აღნიშნული მიზნებისთვის წყლით მომარაგება მოხდება ქ. თბილისის ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემიდან, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. წლის განმავლობაში გამოყენებული სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის რაოდენობა შეადგენს 202,5 მ³/წელ-ს. ტექნოლოგიაში წყალი გამოიყენება მავთულის ფოსფატაციის პროცესში-სუსტი ფოსფორმჟავას მომზადებისას, ოთხსაფეხურიანი რეცხვისას და მოთუთიებული ფოლადის გაგრილების მიზნით. მავთულის გასაგრილებლად და სუსტი მჟავით დასამუშავებლად. აღნიშნულ პროცესში საწარმო გამოიყენებს ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემას და წყლის აღება გათვალისწინებულია მხოლოდ დანაკარგების (აორთქლებისა და გაფილტვრის დროს დაკარგული) შესავსებად. ხანძრის შემთხვევაში წყლის აღება სპეციალიზებულ სახანძრო მანქანებს შეუძლიათ ნებისმიერი სუფთა (გაფილტრული) წყლის აუზიდან. საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლები ჩართული იქნება ქ. თბილისის საკანალიზაციო ქსელში. ვინაიდან, საწარმოო პროცესი მთლიანად მიმდინარეობს გადახურულ, კაპიტალურ შენობაში სანიაღვრე წყლების დაბინძურების რისკი მინიმალურია.

ძლიერი ანთროპოგენური დატვირთვის გამო საწარმოს განთავსების ადგილსა და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე ლანდშაფტი მნიშვნელოვნად სახეცვლილია. საკვლევი ტერიტორია ცხოველთა სახეობებისთვის მნიშვნელოვან საარსებო გარემოს არ წარმოადგენს. საწარმოს ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება მრავალწლიანი მცენარეები, მათ შორის წითელი ნუსხით დაცული ხე-მცენარეები. ანგარიშის მიხედვით, ტერიტორიის ჩრდილოეთით ფიქსირდება მხოლოდ რამდენიმე ერთეული ხელოვნურად გაშენებული ხე-მცენარე. თუმცა, აღსანიშნავია, რომ საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია არ ითვალისწინებს მცენარეულ საფარზე ზემოქმედებას. ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა წარმოდგენილი არ არის. ტერიტორიაზე წარმოდგენილია ნაყარი გრუნტი, ვინაიდან, როგორც უკვე აღინიშნა, აღნიშნულ ადგილზე ფუნქციონირებდა „პატონის სახელობის ლითონების შედუღების ქარხანა“. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს საქმიანობის პროცესში ნიადაგის/გრუნტის და გრუნტის წყლების ხარისხზე ზემოქმედება შესაძლებელია გამოწვეული იყოს მხოლოდ საწარმოში წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო და საწარმოო ნარჩენების მართვის წესების დარღვევით. გზშ-ის ანგარიშში ზემოქმედების შერბილების მიზნით, მოცემულია შესაბამისი ღონისძიებები.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედება მოსალოდნელია ექსპლუატაციის პირობების დარღვევის და სხვადასხვა მიზეზის გამო შექმნილი ავარიული სიტუაციების შემთხვევაში. საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ზემოქმედების ძირითადი რეცეპტორები მომსახურე პერსონალია, ვინაიდან მკაცრად შეიზღუდება ტერიტორიაზე უცხო პირთა შემთხვევით, ან/და უნებართვოდ მოხვედრის შესაძლებლობა. პირდაპირი ზემოქმედების პრევენციის მიზნით მნიშვნელოვანია უსაფრთხოების ნორმების მკაცრი დაცვა და მუდმივი ზედამხედველობა. ამასთან გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია სხვადასხვა ღონისძიებები, მათ შორის: ტრენინგების ჩატარება, დასაქმებულთა ინდივიდუალური დაცვის

საშუალებებით აღჭურვა, მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა, საწარმოს აღჭურვა გამწოვი ვენტილაციის სისტემით და სხვა.

საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია როგორც სახიფათო, ასევე არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. საყოფაცხოვრებო ნარჩენებისთვის, საწარმოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია კონტეინერების განთავსება. წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენები შემდგომი მართვისთვის გადაეცემა მუნიციპალური დასუფთავების სამსახურს. ექსპლუატაციის ეტაპზე აღსანიშნავია ფოსფატაციის პროცესში წარმოქმნილი რკინის ნაერთები და ფოსფატები. რკინის ნაერთები გადაეცემა მეტალურგიულ საწარმოებს, ხოლო ფოსფატების გამოყენება მოხდება ადგილზე, რეაგენტის სახით ან/და მავთულის გაჭიმვა/დაკალიბრების პროცესში. საწარმოში, მანქანა-დანადგარების სარემონტო სამუშაოების პროცესში შესაძლოა წარმოიქმნას ლითონის ჯართი, ზეთიანი ჩვრები და სხვა ნაწილები. აღნიშნული ნარჩენების დაგროვება მოხდება ლითონის კონტეინერებში, საწარმოში სპეციალურად გამოყოფილ სათავსოში და საბოლოო მართვისთვის, შევსების შემთხვევაში, გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას. გარდა ამისა, ლითონის ცხელი მოთუთების პროცესში 380 ტ/წელ თუთიის გამოყენებისას, წიდის სახით დარჩება ნიკელი, ტყვია, კადმიუმი, რკინა, ალუმინი და სპილენძი. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, წარმოქმნილი წიდა პერიოდულად გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე მეტალურგიულ საწარმოებს ან ფერადი ლითონის მიმღებ პუნქტებს.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები წარმოადგინა არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივამ“, რომელიც ეხებოდა საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის არასათანადო გავრცელებას.

როგორც უკვე აღინიშნა, ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე კრწანისის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია ასევე განთავსდა საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიაზე, ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილას. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730?publication=0>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „კავკას მეტალის“ ლითონის ცხელი მოთუთების (დამცავი ლითონის ფენით დაფარვა) საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 3 თებერვალს webex-ის აპლიკაციის საშუალებით. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, კრწანისის რაიონის გამგეობის, შპს „კავკას მეტალის“, გზშ-ის ანგარიშის მომამზადებელი საკონსულტაციო კომპანიის-შპს „მაგმას“ და ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ მიერ მოხდა როგორც სამინისტროს, ასევე კომპანიის მიმართ კითხვების დასმა. სამინისტროს მისამართით შენიშვნები ეხებოდა, საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის არასათანადო გავრცელებას და საჯარო განხილვების ონლაინ რეჟიმში ჩატარებას, რომელიც ზღუდავს დაინტერესებული საზოგადოების ჩართულობას ადმინისტრაციულ წარმოებაში, ასევე გაკეთდა კონკრეტული რეკომენდაცია მოსახლეობის დასწრების უზრუნველყოფის მიზნით. სამინისტროს წარმომადგენლის მიერ

აღინიშნა, რომ აღნიშნული საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე. აგრეთვე სამინისტრომ უზრუნველყო კრწანისის რაიონის გამგეობისთვის საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება, კრწანისის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე, ოფიციალურ ვებგვერდსა და ფეისბუქის გვერდზე განთავსების მიზნით. რაზეც კრწანისის რაიონის გამგეობისგან წარმოდგენილ იქნა დამადასტურებელი ფოტომასალა. სამინისტროს წარმომადგენლის მიერ აღინიშნა, რომ სკოპინგის დასკვნის და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოებების პროცესში გარემოსდაცვითი შეფასების დეპარტამენტი ახორციელებს საქმიანობის განხორციელების ტერიტორიაზე თანამშრომელთა გასვლას საპროექტო ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერების მიზნით. აღნიშნული გასვლის ფარგლებში სპეციალისტის მიერ განთავსდა საჯარო განხილვის შესახებ განცხადებები საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ. შპს „კავკას მეტალის“ წარმომადგენლის მიერ აღნიშნულთან დაკავშირებით, საჯარო განხილვაზე აღინიშნა, რომ დაგეგმილ წარმოებაში გათვალისწინებულია 35 ადამიანის დასაქმება, საიდანაც უმეტესობა იქნება ადგილობრივი მაცხოვრებელი. შესაბამისად, დღეისთვის მიმდებარე ტერიტორიიდან მუდმივად ხდება დასაქმების მსურველთა შემოღინება, შესაბამისად, მოსახლეობა ინფორმირებულია აღნიშნული საქმიანობის შესახებ. რაც შეეხება საჯარო განხილვების ონლაინ რეჟიმში ჩატარებას, ამასთან დაკავშირებით, სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ შექმნილი მდგომარეობიდან გამომდინარე, აღნიშნული მეთოდი წარმოადგენს ერთადერთ ალტერნატიულ საშუალებას მოსახლეობის ჩართულობის უზრუნველსაყოფად. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ კითხვები შპს „კავკას მეტალის“ მისამართით ეხებოდა ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებას, შემოვლითი გზების გამოყენების შესაძლებლობას, განსახორციელებელი სატრანსპორტო ოპერაციების რაოდენობას და ასევე ღამის საათებში ტრანსპორტირების აკრძალვის საკითხებს. კითხვა ეხებოდა ასევე გზმ-ის ანგარიშში საწარმოს განთავსების ალტერნატივების განხილვის საკითხს. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ კითხვებს უპასუხა შპს „კავკას მეტალის“ წარმომადგენელმა. დასახლებული პუნქტის შემოვლითი გზების გამოყენებასთან დაკავშირებით, აღინიშნა, რომ ტერიტორიაზე არსებობს სამი ალტერნატიული შემოსასვლელი, მათ შორის ორი უკავშირდება რუსთავის გზატკეცილს, რომელიც გადის დასახლებულ პუნქტში და შესაბამისად შემოვლითი გზის გამოყენების ალტერნატივა არ არსებობს. მესამე ალტერნატივას კი წარმოადგენს მშენებარე ავტობანი, რომლის სამშენებლო პროცესი ამჯერად გაჩერებულია. კომპანიის წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ ღამის საათებში არ არის დაგეგმილი ნედლეულის და პროდუქციის ტრანსპორტირება, ასევე გადმოტვირთვის ოპერაციები. კომპანიის მიერ ტრანსპორტირების კუთხით განიხილება მატარებლის გამოყენება, ვინაიდან სარკინიგზო ჩიხი პირდაპირ უკავშირდება კომპანიის ტერიტორიას. გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში, ღამის საათებში მოხდება აღნიშნული სატრანსპორტო საშუალების გამოყენება. შპს „კავკას მეტალის“ წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ თვის განმავლობაში გათვალისწინებულია 30-40 სატრანსპორტო ოპერაცია. რაც შეეხება ალტერნატიულ ვარიანტებს, განმარტებული იქნა, რომ აღნიშნული ტერიტორიის შექმნა მოხდა სახელმწიფო პროგრამა „აწარმოე საქართველოს“ ფარგლებში და კომპანიისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა ჰქონდა გზატკეცილთან და ნედლეულის მიმწოდებელ საწარმოებთან სიახლოვეს, წარმოებისთვის საჭირო კომუნიკაციების არსებობას, ტერიტორიაზე მისასვლელ არსებულ საავტომობილო და სარკინიგზო გზებს. საჯარო განხილვაზე წარმოებასთან დაკავშირებული კონკრეტული კითხვები დასვა ასევე კრწანისის რაიონის გამგეობის წარმომადგენელმა. მათ შორის, შეკითხვა ეხებოდა საწარმოო პროცესის შედეგად წარმოქმნილ ნარჩენებს, კერძოდ ტყვიას და მის საბოლოო მართვას. ასევე საწარმოო დანიშნულებით გამოყენებული წყლის გამწმენდ სისტემას და აღნიშნული წყლების ჩაშვებას საკანალიზაციო სისტემაში. აღნიშნულ კითხვებზე უპასუხეს საკონსულტაციო კომპანიის და შპს „კავკას მეტალის“

წარმომადგენლებმა. მათ მიერ აღინიშნა, რომ საწარმოო პროცესის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენები წარმოადგენს ხელმეორედ გამოსაყენებელ ნედლეულს, რომელიც შეგროვდება და დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე. შესაბამისი რაოდენობის წარმოქმნის შემთხვევაში განიხილება აღნიშნული ნედლეულის საზღვარგარეთ რეალიზაციის საკითხი, თუმცა, საწარმოო პროცესის შედეგად მოსალოდნელია უმნიშვნელო რაოდენობის სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა და მათი გატანა, საბოლოო მართვა განხორციელდება ქვეყნის ტერიტორიაზე. რაც შეეხება საწარმოო ჩამდინარე წყლებს, საკონსულტაციო კომპანიამ გააკეთა განმარტება, რომ ტექნოლოგიურ პროცესში გამოსაყენებელი წყალი ჩამშვებულია ბრუნვით სისტემაში, სადაც ხდება მხოლოდ დანაკარგების შევსება.

ადმინისტრაციული წარმოების ფარგლებში, საპროექტო ტერიტორიის ზონირების გათვალისწინებით შეზღუდვებისა და აკრძალვების შესახებ ინფორმაციის მიღების მიზნით, წარმოდგენილი დოკუმენტაცია გადაგზავნილ იქნა ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიამი. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის სსიპ - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტოს 2021 წლის 26 მარტის N16-01210853770 წერილით სამინისტროს ეცნობა პოზიცია, რომლის თანახმადაც N01.18.12.010.081 საკადასტრო ერთეულზე დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმით განსაზღვრული ზონირებიდან გამომდინარე, ლითონის ცხელი მოთუთიების (დამცავი ლითონის ფენით დაფარვა) საწარმოს მოწყობა არ იყო დასაშვები. აღნიშნულიდან გამომდინარე, კომპანიას დაევალა საპროექტო ტერიტორიის ზონირებასთან დაკავშირებით საკითხის ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმება და შესაბამისი ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა. 2021 წლის 12 ივლისს შპს „კავკას მეტალის“ მიერ სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2021 წლის 2 ივლისის N 84-69 დადგენილება, რომლის თანახმადაც შეტანილ იქნა ცვლილება „დედაქალაქის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის დამტკიცების შესახებ“ ქ. თბილისის საკრებულოს 2019 წლის 15 მარტის N 39-18 დადგენილებაში და განხორციელდა საპროექტო მიწის ნაკვეთის ფუნქციური ზონირების ცვლილება, კერძოდ: სამრეწველო ზონა 1 (ს 1)-ის ცვლილება სამრეწველო ზონა 2 (ს 2)-ით.

გზმ-ის ანგარიშს თან ერთვის დაგეგმილი საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

აღნიშნული გზმ-ის ანგარიში განიხილეს სამინისტროს შესაბამისმა სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლის და მეორე დანართის მე-4 პუნქტის 4.2 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ქ. თბილისში, შპს „კავკას მეტალის“ ლითონის ცხელი მოთუთიების (დამცავი ლითონის ფენით დაფარვა) საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „კავკას მეტალმა“ საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;

4. შპს „კავკას მეტალმა“ საწარმოს მოწყობამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად, საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების მონაცემების გათვალისწინებით და ნარჩენების მართვა განახორციელოს „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნების, ვალდებულებებისა და სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
5. შპს „კავკას მეტალმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან ერთი თვის ვადაში უზრუნველყოს საწარმოს სასაწყობე უბნის განთავსების ადგილმდებარეობის დაზუსტება და შესაბამისი ინფორმაციის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
6. შპს „კავკას მეტალმა“ უზრუნველყოს „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
7. შპს „კავკას მეტალმა“ საწარმოს მოწყობამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგის გეგმის განახლება მონიტორინგის კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად, საწარმოს პერიმეტრზე და უახლოეს მოსახლესთან სისტემატური ინსტრუმენტული მონიტორინგის (სიხშირის და კოორდინატების მითითებით) გათვალისწინებით და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა. საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად. ამასთან, უზრუნველყოს მავნე ნივთიერებების კონცენტრაციის კონტროლი სამუშაო ზონაში;
8. შპს „კავკას მეტალმა“ საწარმოს მოწყობამდე უზრუნველყოს გზშ-ის ანგარიშში მოცემული ასპირაციული/ვენტილაციის სისტემის მოწყობის კონკრეტული გეგმა-გრაფიკის შემუშავება და სამინისტროსთან შესათანხმებლად წარმოდგენა. ასპირაციული/ვენტილაციის სისტემის მოწყობის შედეგად, გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების ცვლილების შემთხვევაში, უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტის განახლება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
9. შპს „კავკას მეტალმა“ საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, უახლოეს მოსახლესთან უზრუნველყოს ხმაურზე მონიტორინგის განხორციელება ინსტრუმენტული მეთოდით და შედეგების 6 თვეში ერთხელ სამინისტროში წარმოდგენა. შედეგების გათვალისწინებით საჭიროების შემთხვევაში, სამინისტროსთან შეთანხმებით უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება;
10. შპს „კავკას მეტალმა“ საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს სახანძრო უსაფრთხოებასა და დანადგარების ტექნიკურ გამართულობაზე მუდმივი მონიტორინგი;
11. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განხორციელდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
12. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „კავკას მეტალს“;
13. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „კავკას მეტალის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
14. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და კრწანისის რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე;

15. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი